

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 1 W LUBOCHNI

ul. Łódzka 10, 97-217 Lubochnia

PROGRAM PREORIENTACJI ZAWODOWEJ

„OD MARZEŃ DO ZAWODU”

tekst jednolity po aktualizacji na rok szkolny 2026/2027

Program opracował zespół:

Sylwia Półtorak

Sylwia Kwiatkowska

Barbara Świderek

Lubochnia, 2026

Wstęp

Preorientacja zawodowa w wieku przedszkolnym nie służy wyborowi konkretnego zawodu. Jej zadaniem jest tworzenie pierwszych doświadczeń, dzięki którym dziecko poznaje siebie, swoje zainteresowania i mocne strony, obserwuje pracę ludzi, uczy się szacunku do różnych profesji, odkrywa znaczenie uczenia się oraz podejmuje pierwsze próby planowania i decydowania.

Program „Od marzeń do zawodu” stanowi kontynuację działań realizowanych w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Lubochni w roku szkolnym 2025/2026. Zachowano jego praktyczny, zabawowy i doświadczeniowy charakter, a jednocześnie uporządkowano treści zgodnie z czterema obszarami określonymi w przepisach dotyczących doradztwa zawodowego.

Aktualizacja na rok szkolny 2026/2027 uwzględnia wnioski z ewaluacji poprzedniej edycji: kontynuację programu, rozwijanie spotkań z przedstawicielami zawodów i wizyt zawodoznawczych, dalsze angażowanie rodziców i środowiska lokalnego oraz zwiększenie udziału działań praktycznych. Wzmocniono także treści dotyczące poznawania siebie, uczenia się, etapów edukacji, planowania prostych działań i podejmowania decyzji.

Program jest realizowany w ramach codziennej pracy wychowawczo-dydaktycznej przedszkola. Nie stanowi odrębnego przedmiotu ani cyklu obowiązkowych lekcji; jego treści są integrowane z zabawą, zajęciami kierowanymi i swobodnymi, projektami, wydarzeniami, wycieczkami, spotkaniami z gośćmi oraz naturalnymi sytuacjami edukacyjnymi.

I. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności przepisy dotyczące doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325), z uwzględnieniem zmian obowiązujących od 1 września 2026 r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 73).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 378), obowiązujące od 1 września 2026 r.
- Statut Przedszkola Publicznego nr 1 w Lubochni.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie doradztwa zawodowego treści dla przedszkoli określa załącznik nr 1, a doradztwo zawodowe w przedszkolu realizuje się na zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego. Przepisy przewidują również możliwość organizowania wizyt zawodoznawczych.

II. Wnioski z realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026

Ewaluacja poprzedniej edycji potwierdziła zasadność kontynuowania programu. Dzieci poszerzyły wiedzę o zawodach i miejscach pracy, rozpoznawały narzędzia i atrybuty profesji, chętnie opowiadały o zainteresowaniach i marzeniach oraz rozwijały współpracę, komunikację, odpowiedzialność i szacunek dla pracy innych osób.

Szczególnie wartościowe okazały się działania oparte na bezpośrednim doświadczeniu: spotkania z przedstawicielami zawodów, wycieczki, zabawy w role, zajęcia praktyczne i wydarzenia ogólnoprzedszkolne. Współpraca z rodzicami również przyniosła dobre rezultaty.

Na rok szkolny 2026/2027 przyjmuje się następujące kierunki:

- kontynuowanie programu w każdej grupie wiekowej;
- zwiększanie liczby spotkań z przedstawicielami różnych zawodów i wizyt zawodoznawczych;
- dalsze angażowanie rodziców, instytucji i środowiska lokalnego;
- rozwijanie działań praktycznych i zabaw pozwalających dzieciom doświadczać różnych ról;
- mocniejsze eksponowanie poznawania własnych zainteresowań, mocnych stron i tego, czego dziecko lubi się uczyć;
- wprowadzanie prostych doświadczeń związanych z planowaniem, współdecydowaniem i oceną efektów własnego działania;
- zapoznavanie starszych przedszkolaków z etapami edukacji w sposób adekwatny do wieku.

III. Założenia ogólne programu

1. Cel główny

Stwarzanie dzieciom warunków do poznawania siebie i świata pracy, rozwijania zainteresowań, uzdolnień i kompetencji społecznych oraz zdobywania pierwszych doświadczeń związanych z uczeniem się, planowaniem i podejmowaniem decyzji – w sposób dostosowany do wieku, możliwości i potrzeb rozwojowych.

2. Cele szczegółowe

- rozwijanie umiejętności określania tego, co dziecko lubi robić, czego lubi się uczyć i co robi dobrze;
- poszerzanie wiedzy o zawodach obecnych w najbliższym i dalszym otoczeniu dziecka;
- poznawanie podstawowych czynności, narzędzi, miejsc i efektów pracy przedstawicieli różnych zawodów;
- rozwijanie szacunku dla pracy własnej i innych osób;
- uświadamianie współzależności różnych zawodów przy powstawaniu produktów, usług i wydarzeń;
- rozwijanie komunikacji, współpracy, kreatywności, samodzielności, odpowiedzialności i wytrwałości;
- wspieranie dzieci w opowiadaniu o sobie, zainteresowaniach, osiągnięciach i marzeniach;
- wprowadzanie pojęcia kolejnych etapów edukacji i budowanie pozytywnej postawy wobec uczenia się;
- rozwijanie umiejętności planowania prostych działań i współdecydowania w sprawach ważnych dla dziecka i grupy;
- angażowanie rodziców i środowiska lokalnego w tworzenie autentycznych doświadczeń związanych ze światem pracy.

IV. Treści programowe wymagane dla wychowania przedszkolnego

Program obejmuje wszystkie treści określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego. Poniższa tabela wskazuje ich przełożenie na praktykę Przedszkola Publicznego nr 1 w Lubochni.

Obszar	Treść/oczekiwane działanie dziecka	Przykładowa realizacja w PP nr 1
1. Poznanie siebie	Określa, co lubi robić; podaje przykłady zainteresowań; określa, co robi dobrze; podejmuje działania i opisuje ich efekty.	Rozmowy i zabawy „Lubię...”, „Potrafię...”, prezentowanie talentów, zadania praktyczne, podsumowanie wykonanych działań.
2. Świat zawodów i rynek pracy	Odgrywa role zawodowe; nazywa zawody i czynności; dostrzega udział różnych zawodów w produktach i wydarzeniach; korzysta z przyborów i narzędzi; opowiada o sobie w grupie.	Kącki zawodowe, drama, spotkania z gośćmi, wycieczki, analiza „kto pracował, żeby powstało...?”, bezpieczne działania praktyczne, prezentacje dzieci.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Nazywa etapy edukacji; nazywa czynności, których lubi się uczyć.	Zabawy „od przedszkolaka do ucznia”, rozmowy o szkole, poznawanie miejsc nauki, „Czego lubię się uczyć?”, prezentowanie nowych umiejętności.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji	Opowiada, kim chciałoby zostać; planuje proste działania; podejmuje próby decydowania indywidualnie i w grupie.	„Zawód marzeń”, planowanie pracy plastycznej/projektu/zabawy, ustalanie kolejności działań, podział zadań, wybór sposobu wykonania i wspólna ocena efektu.

V. Zasady realizacji

Zabawa i doświadczenie

Podstawową drogą uczenia się dziecka jest aktywność. Treści zawodowe powinny pojawiać się przede wszystkim w zabawie, obserwacji, działaniu, rozmowie, twórczości i kontakcie z ludźmi.

Integracja z codzienną pracą

Preorientacja jest elementem wychowania przedszkolnego i może być realizowana w ramach tematów kompleksowych, zajęć kierowanych, zabaw swobodnych, projektów, spacerów, uroczystości i wydarzeń.

Dostosowanie do wieku

Nie oczekuje się od dzieci wyboru zawodu. Zakres informacji, język, długość aktywności i stopień samodzielności są dostosowane do rozwoju dzieci.

Różnorodność i brak stereotypizacji

Prezentuje się różne zawody i role społeczne bez przypisywania ich do płci. Podkreśla się, że zainteresowania i umiejętności można rozwijać.

Bezpośredni kontakt ze światem pracy

W miarę możliwości organizuje się spotkania z przedstawicielami zawodów i wizyty zawodoznawcze, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

Współpraca z rodziną

Rodzice mogą prezentować swoje zawody, współorganizować warsztaty, udostępniać materiały i wspierać rozmowy o zainteresowaniach dziecka.

VI. Treści i sposoby realizacji według wieku

Grupa 3-latków

- poznawanie prostych zawodów z najbliższego otoczenia: nauczyciel, lekarz, sprzedawca, kucharz, strażak;
- rozpoznawanie charakterystycznych przedmiotów i miejsc pracy;
- zabawy tematyczne „w sklep”, „w lekarza”, „w kuchnię”, „w straż pożarną”;
- nazywanie tego, co dziecko lubi robić;
- proste wybory: zabawa, materiał, rola, kolejność jednej lub dwóch czynności;
- krótkie rozmowy o tym, czego dziecko nauczyło się podczas zabawy.

Grupa 4-latków

- poszerzanie repertuaru znanych zawodów i słownictwa związanego z pracą;
- łączenie zawodu z miejscem pracy, podstawowymi czynnościami i narzędziami;
- odgrywanie ról i współpraca w małych zespołach;
- rozpoznawanie zainteresowań: „co lubię?”, „co sprawia mi radość?”;
- podejmowanie prostych decyzji w zabawie i zadaniach grupowych;
- poznawanie pojęć: przedszkole, szkoła, uczeń – bez wymagania chronologicznego odtwarzania ścieżki edukacyjnej.

Grupa 5-latków

- poznawanie większej liczby zawodów, ich zadań, narzędzi i miejsc pracy;
- dostrzeganie, że przy jednym produkcie lub wydarzeniu pracuje wiele osób;
- określanie: „co robię dobrze?”, „czego lubię się uczyć?”, „co chciałbym umieć lepiej?”;
- spotkania z przedstawicielami zawodów i wycieczki do miejsc pracy;
- planowanie prostego działania w 2–3 krokach i dzielenie się zadaniami;
- poznawanie etapów edukacji poprzez opowiadania, ilustracje i rozmowy;
- opowiadanie o sobie i swoich zainteresowaniach na forum grupy.

Grupa 6-latków

- utrwalanie i pogłębianie wiedzy o zawodach, środowisku pracy i znaczeniu pracy dla innych;
- rozpoznawanie własnych zainteresowań, mocnych stron, umiejętności i czynności, których dziecko lubi się uczyć;
- tworzenie prostych projektów: od pomysłu, przez plan i podział zadań, do podsumowania efektu;
- poznawanie etapów edukacji oraz budowanie pozytywnego nastawienia do rozpoczęcia nauki w szkole;
- opowiadanie o zawodzie, który dziecko interesuje, bez traktowania wypowiedzi jako trwałej deklaracji zawodowej;
- podejmowanie decyzji indywidualnych i grupowych oraz uzasadnianie prostych wyborów;
- udział w wizytach zawodoznawczych, spotkaniach, warsztatach i wydarzeniach ogólnoprzedszkolnych.

VII. Metody i formy pracy

Dobór metod powinien odpowiadać możliwościom percepcyjnym dzieci i opierać się na aktywności. Rekomenduje się przede wszystkim:

- zabawy tematyczne i swobodne odgrywanie ról;
- dramę i krótkie scenki sytuacyjne;
- rozmowy kierowane, opowiadania, zagadki i historyjki obrazkowe;
- gry dydaktyczne, memory, domino, dopasowywanie zawodu do narzędzia i miejsca pracy;
- działania plastyczne, techniczne, konstrukcyjne i sensoryczne;
- proste doświadczenia i zadania praktyczne;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- spacer, wycieczki i wizyty zawodoznawcze;
- pracę indywidualną, w parach, małych zespołach i z całą grupą;
- krótkie materiały multimedialne dobrane do wieku i celu zajęć.

VIII. Propozycje działań ogólnoprzedszkolnych

Tydzień zawodów – „Zawodowy zawrót głowy”

Kilka dni poświęconych różnym obszarom pracy, z kącikami tematycznymi, gośćmi, zabawami i wystawą prac.

„Rodzice w akcji”

Rodzice lub inni bliscy prezentują swoją pracę poprzez krótkie warsztaty, rekwizyty, pokaz lub wspólne wykonanie bezpiecznego zadania.

Kolorowy Dzień Zawodów / Bal Zawodów

Zabawa w role zawodowe, prezentowanie wybranej profesji, zagadki i aktywności integracyjne.

„Od pomysłu do efektu”

Międzygrupowe zadanie, w którym dzieci wspólnie planują, dzielą role i wykonują projekt, np. wystawę, przedstawienie, mini-kawiarenkę lub konstrukcję.

„Czego lubię się uczyć?”

Dzień lub tydzień poświęcony zainteresowaniom, talentom i nowym umiejętnościom dzieci; mini-pokazy, „Mam talent”, stanowiska aktywności.

„Przedszkolak idzie dalej”

Działania szczególnie dla 6-latków: rozmowy o szkole, poznawanie etapów edukacji, wizyta w szkole lub spotkanie z uczniem/nauczycielem.

Wizyty zawodoznawcze

Wyjścia do miejsc bezpiecznych i dostępnych lokalnie, np. biblioteki, OSP, poczty, sklepu, zakładu usługowego, instytucji publicznej.

IX. Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym

Przedszkole może współpracować w szczególności z rodzicami, lokalnymi pracodawcami i usługodawcami, biblioteką, Gminnym Centrum Kultury, OSP, policją, placówkami ochrony zdrowia, Urzędem Gminy,

poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi podmiotami mogącymi bezpiecznie przybliżyć dzieciom świat pracy i uczenia się.

Współpraca może obejmować: spotkania, warsztaty, prezentacje zawodów, udostępnianie materiałów i rekwizytów, organizację wycieczek i wizyt zawodoznawczych, udział w wydarzeniach oraz konsultowanie zainteresowań i mocnych stron dziecka.

X. Organizacja i odpowiedzialność za realizację

- Za bieżącą realizację treści w grupach odpowiadają nauczyciele wychowania przedszkolnego.
- Specjaliści przedszkolni mogą włączać treści preorientacyjne w działania adekwatne do swoich zadań i kompetencji.
- Koordynator programu wspiera planowanie działań, gromadzi informacje o realizacji i przygotowuje zbiorcze podsumowanie.
- Dyrektor tworzy warunki organizacyjne do realizacji programu i współpracy ze środowiskiem.
- Treści programu są uwzględniane w planowaniu pracy grup, bez konieczności tworzenia odrębnego tygodniowego wymiaru godzin preorientacji.

XI. Dokumentowanie realizacji – wersja uproszczona

Dokumentowanie powinno potwierdzać rzeczywistą realizację programu, ale nie może prowadzić do niepotrzebnego mnożenia dokumentacji. Przyjmuje się następujące formy:

1. Zapisy w dzienniku zajęć – tematy zajęć, spotkań, wycieczek, projektów i innych działań zawierających treści preorientacyjne.
2. Uwzględnianie istotnych działań w planach pracy grupy – w ramach tematów kompleksowych, projektów i wydarzeń.
3. Dokumentacja wybranych działań – np. zdjęcia, prace dzieci, krótkie notatki lub materiały z wydarzeń, z zachowaniem obowiązujących zasad ochrony wizerunku i danych.
4. Jedno krótkie podsumowanie realizacji programu w każdej grupie na zakończenie roku szkolnego.
5. Ewaluacja końcowa programu oraz zbiorcze sprawozdanie koordynatora.

Nie wprowadza się obowiązku prowadzenia odrębnych kart obserwacji zawodowych dla każdego dziecka ani odrębnego zeszytu dokumentacji każdego działania. Nauczyciel może odnotowywać szczególnie istotne zainteresowania lub mocne strony dziecka w ramach prowadzonej obserwacji pedagogicznej, jeśli jest to celowe.

XII. Ewaluacja programu

Ewaluacja ma służyć przede wszystkim odpowiedzi na pytanie, czy dzieci miały możliwość poznawania siebie, świata zawodów, uczenia się i prostego planowania oraz które formy pracy były dla nich najbardziej wartościowe.

1. Źródła informacji

- obserwacja aktywności i wypowiedzi dzieci;
- analiza wybranych prac i działań dzieci;
- krótkie podsumowanie nauczycieli poszczególnych grup;
- rozmowy z dziećmi dostosowane do wieku;
- opcjonalna krótka ankieta dla rodziców;
- analiza udziału rodziców, gości i instytucji w działaniach.

2. Pytania ewaluacyjne

- Czy dzieci potrafią powiedzieć, co lubią robić i czego lubią się uczyć?
- Czy rozpoznają i nazywają poznane zawody oraz podstawowe czynności zawodowe?
- Czy potrafią odgrywać role zawodowe i korzystać z odpowiednich rekwizytów/narzędzi w bezpieczny sposób?
- Czy starsze dzieci rozumieją, że uczenie się trwa także po przedszkolu i potrafią nazwać wybrane etapy edukacji?
- Czy dzieci podejmują próby planowania prostych działań i współdecydowania?
- Które formy realizacji były najbardziej angażujące?
- Jakie działania należy kontynuować, zmodyfikować lub rozszerzyć w kolejnym roku?

3. Termin

Podsumowanie realizacji programu przeprowadza się na zakończenie roku szkolnego. W trakcie roku nauczyciele mogą na bieżąco modyfikować sposoby realizacji w odpowiedzi na potrzeby dzieci i możliwości organizacyjne placówki.

XIII. Oczekiwane efekty

W wyniku udziału w działaniach dziecko – odpowiednio do wieku i indywidualnych możliwości – powinno:

- nazywać własne zainteresowania i wybrane mocne strony;
- opowiadać o tym, co lubi robić i czego lubi się uczyć;
- rozpoznawać różne zawody, miejsca pracy, czynności i wybrane narzędzia;
- rozumieć, że różni ludzie wykonują różne, potrzebne prace;
- dostrzegać udział wielu zawodów w powstawaniu produktów i usług;
- odgrywać role zawodowe w zabawie;
- opowiadać o sobie i swoich zainteresowaniach w grupie;
- rozpoznawać, że przedszkole i szkoła są etapami uczenia się;
- planować proste działania, wskazywać kolejne czynności i współpracować z innymi;
- podejmować próby samodzielnego wyboru i uzasadniania prostych decyzji;
- opowiadać o swoich marzeniach dotyczących przyszłości bez presji dokonywania trwałego wyboru zawodu.

XIV. Tabela zgodności programu z treściami rozporządzenia

Kod	Wymaganie	Główne działania programu	Realizacja
1.1	Dziecko określa, co lubi robić.	Rozmowy o zainteresowaniach, wybór aktywności, prezentacje talentów.	wszystkie grupy
1.2	Podaje przykłady różnych zainteresowań.	„Czego lubię się uczyć?”, hobby dzieci i dorosłych.	4–6 lat
1.3	Określa, co robi dobrze.	„Potrafię...”, mini-pokazy, zadania praktyczne.	4–6 lat

1.4	Podejmuje działania i opisuje ich efekty.	Projekty, prace zespołowe, podsumowanie „co nam wyszło?”.	3–6 lat
2.1	Odgrywa różne role zawodowe w zabawie.	Kąciki i zabawy tematyczne, drama.	3–6 lat
2.2	Nazywa zawody i opisuje czynności zawodowe.	Spotkania, ilustracje, wycieczki, zagadki.	3–6 lat
2.3	Wskazuje zawody związane z produktami i zdarzeniami.	„Kto stoi za...?”, analiza wyjścia, produktu, wydarzenia.	5–6 lat
2.4	Próbuje posługiwać się przyborami i narzędziami.	Bezpieczne warsztaty, działania plastyczne, techniczne i konstrukcyjne.	3–6 lat
2.5	Opowiada o sobie w grupie.	Krąg, prezentacje zainteresowań, „Mam talent”.	3–6 lat
3.1	Nazywa etapy edukacji.	Przedszkole–szkoła i inne miejsca uczenia się; rozmowy i ilustracje.	5–6 lat
3.2	Nazywa czynności, których lubi się uczyć.	„Czego lubię się uczyć?”, prezentowanie nowych umiejętności.	3–6 lat
4.1	Opowiada, kim chciałoby zostać.	Zawód marzeń, rysunek, rozmowa.	3–6 lat
4.2	Planuje proste działania własne lub grupy.	Projekt, konstrukcja, zabawa – ustalanie kolejnych kroków.	4–6 lat
4.3	Podejmuje próby decydowania.	Wybór aktywności, roli, materiału, sposobu działania; głosowanie grupowe.	3–6 lat

XV. Załączniki – wzory do wykorzystania

Załącznik 1. Krótkie podsumowanie realizacji programu w grupie

Grupa:

Nauczyciel/e:

1. Najważniejsze zrealizowane działania:

.....

2. Formy, które najbardziej angażowały dzieci:

.....

3. Zaobserwowane efekty u dzieci:

.....
4. Współpraca z rodzicami / środowiskiem:
.....

5. Wnioski i propozycje na kolejny rok:
.....

Załącznik 2. Prosta ewaluacja z dziećmi

Dla dzieci młodszych: rozmowa, wybór obrazka/emocji lub rysunek. Dla dzieci starszych: krótka rozmowa w kręgu.

- Jaki zawód najbardziej Cię zaniepokoił?
- Co lubisz robić?
- Czego lubisz się uczyć?
- Co nowego nauczyłeś/aś się robić w tym roku?
- Kim chciałbyś/chciałabyś zostać, gdy dorośniesz – i dlaczego?
- Co najbardziej podobało Ci się podczas spotkań, wycieczek lub zabaw?

Załącznik 3. Krótka ankieta dla rodziców – opcjonalnie

Czy dziecko opowiadało w domu o zawodach lub spotkaniach realizowanych w przedszkolu? TAK / CZASAMI / NIE

Czy zauważyli Państwo większe zainteresowanie dziecka pracą dorosłych, własnymi zainteresowaniami lub uczeniem się nowych rzeczy? TAK / CZĘŚCIOWO / NIE

Które działania dziecko wspominało najczęściej?

Czy byliby Państwo gotowi włączyć się w prezentację zawodu, warsztat lub organizację wizyty? TAK / MOŻE / NIE

Sugestie na kolejny rok:

XVI. Postanowienia końcowe

Program ma charakter otwarty. Nauczyciele mogą dobierać konkretne zawody, aktywności, gości, miejsca wizyt i środki dydaktyczne do potrzeb dzieci, planu pracy grupy oraz aktualnych możliwości przedszkola, pod warunkiem zachowania celów i obowiązkowych treści programowych.

Szczegółowy harmonogram działań na rok szkolny 2026/2027 może stanowić odrębny dokument roboczy. Dzięki temu program pozostaje dokumentem stabilnym, a terminy, wydarzenia i osoby odpowiedzialne mogą być aktualizowane bez przebudowy całego tekstu.

Program przyjmuje się do realizacji w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Lubochni w roku szkolnym 2026/2027.

Data:

Podpis dyrektora:

Podpis koordynatora / autorów aktualizacji: